Fil-Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Nadine Sant Lia

B.A; LL.M (Kent); LL.D, Barrister at Law (England & Wales)

Kaz numru 414/2023

Il-Pulizija

(Spettur Wayne Rodney Borg)

vs.

Rosita Zammit

Illum it-28 ta' Mejju 2024

Il Qorti:

Lil Rosita Zammit, ta' 52 sena, bint Giovanni Camilleri u Agostina nee' Camilleri, mwielda Qormi nhar 29 ta' Lulju 1969, residenti gewwa 151 , Selika, FI 2, Wied Hal Balzan, Balzan u detentrici tal karta tal-identita numru 317769M.

Akkuzata talli bejn Jannar tas-sena wiehed u ghoxrin (2021) u Mejju tas-sena elfejn tlieta u ghoxrin (2023) f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti, ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-Ligi u li gew maghmula b'rizoluzzjoni wahda;

1. lffalsifikajt cedula, polza, ordni, jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircievi bihom hlas, jew jiehu l-kunsinna ta' oggetti, jew jigbor depozitu jew rahan minn ufficcju pubbliku, jew minn bank jew stabbiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b'xi att pubbliku tal-Gvern;

2. U aktar talli xjentement ghamilt uzu minn wahda mill-karti msemmijin;

3. U aktar talli ghamilt falsifikazzjoni fatt awtentiku u pubbliku, jew fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem, billi hloqt pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew helsien falz minn obbligi, jew billi ddahhalt dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet, obbligi jew helsien minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati, inkella billi zidt jew biddilt klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawk l-atti jew skritturi kellhom ikollhom fihom jew kellhom jippruvaw;

4. U aktar talli xjentement ghamilt uzu minn att, kitba jew skrittura falza;

5. U aktar talli sabiex tikseb xi vantagg jew beneficcju ghalik innifsek jew ghal haddiehor, f'xi dokument mahsub ghal xi awtorità pubblika, xjentement ghamilt dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew tajt taghrif falz;

6. U aktar talli b'mezzi kontra l-Iigi, jew billi ghamilt uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqdejt b'qerq iehor, ingann, jew billi wrejt haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex tqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, ghamilt qligh ta' aktar minn hamest elef euro €5,000 bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta` Socjali, il-Gvern ta' Malta u / jew xi entita` u / jew entitajiet ohra;

7. U aktar talli bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta` Socjali, il-Gvern ta' Malta u / jew xi entita` u / jew entitajiet ohra, ghamilt qligh iehor b'qerq ta' aktar minn hamest elef euro (€5000);

8. U aktar talli kellek fil-pussess ta' jew kellek taht il-kontroll tieghek xi oggetti ghall uzu fit-twettiq jew fkonnessjoni ma Xi frodi.

II-Qorti hija gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' sejbien ta' htija tikkundanna lill-akkuzat ghal hlas ta' spejjes Ii jkollhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti jew periti fit-proöeduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-KapitIu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat illi waqt l-ewwel udjenza ta' nhar it-28 ta' Settembru 2023 l-imputata b'mod volontarju ghazlet li tirregistra ammissjoni inkondizzjonata ghall-imputazzjonijiet dedotti kontriha, liema ammissjoni giet ikkonfermata mill-imputata wara li l-Qorti, a tenur ta' l-artikolu 392A(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, avzatha u wissietha solennement bil-konsegwenzi legali ta' dik l-ammissjoni u kkonceditilha zmien bizzejjed biex terga' tikkonsulta ma' l-avukat ta' fiducja taghha u tikkonsidra t-twegiba taghha u, jekk ikun il-kaz, terga' lura minnha.

Rat li l-imputata regghet tenniet u kkonfermat l-ammissjoni inkondizzjonata taghha.[1]

Rat li fid-dawl ta' l-ammissjoni tal-imputata il-Qorti m'ghandhiex alternattiva ghajr li ssibha hatja tal-imputazzjonijiet kollha migjuba kontra taghha u li a

[1] Folio 6 ta' l-atti processwali

tenur ta' l-artikolu 392A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta din il-Qorti setghet tghaddi ghas-sentenza dwarhom fil-konfront ta' l-imputata.

Rat id-dokumenti kollha pprezentati, u fliet l-atti kollha tal-kawza;

Semghet is-sottomissjonijiet dwar il-piena fl-udjenza tad-19 ta' Frar 2024.

Rat l-atti kollha.

Rat illi l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Fatti fil-qosor

Illi dan il-kaz irrizulta meta gie rraportat li l-imputata ikkometiet diversi reati ghad-detriment tad-Dipartimenti tas-Servizzi Socjali.

Ikkunsidrat

Piena

Illi b'amissjoni ta' l-imputata ghall-imputazzjonijiet kollha migjuba fil-konfront taghha waqt is-seduta tat-28 ta' Settembru 2023 din il-Qorti m'ghandhiex ghazla ohra ghajr li ssibha hatja tar-reati addebitati lilha u ser tghaddi biex tippronunzja sentenza fil-konfront taghha.

Madankollu ghall-finijiet ta' piena li ghandha tigi erogata minn din il-Qorti, tqis, b'zieda mac-cirkostanzi kollha tal-kaz, is-segwenti fatturi:

- Il-prosekuzzjoni esebiet il-fedina penali ta' l-imputata li hija netta.[2]
- L-imputata irregistrat ammisssjoni fl-iktar stadju bikri li setghet u dan qabel ma tressqu ebda provi tal-prosekuzzjoni jew din il-Qorti kellha

[2]Folio 4 ta' l-atti processwali

izzomm diversi seduti. Qieset il-gurisprudenza ta' dawn il-Qrati w Qrati esteri dwar tnaqqis fil-piena meta l-hati jammetti l-htijiet tieghu fi stadju kmieni tal-process u b'hekk jiffranka hafna xoghol u spejjez inutli ghall-amministrazzjoni tal-gustizzja. Hawnhekk il-Qorti taghmel referenza ghal-kaz **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Nicholas Azzopardi**[3], **Il-Pulizija vs. Emmanuel Testa**[4], u **ARCHBOLD Sentencing Guidelines 2021**[5] u **BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE.**[6]

Ghaldaqstant jista jigi ikkunsidrat li l-ammissjoni saret fi stadju bikri u din sejra tigi kkunsidrata fil-piena.

- Il-Qorti tqis ukoll li l-ammissjoni saret minghajr ebda riservi.

- L-ammont ta' flus inkwistjoni li ghandhom jigu ritornati lil Dipartiment tas-Sigurta Socjali kien ta' disa telef, hames mija u tnejn u ghoxrin Euro u tlett centezmi (€9,522.03). Illi fil-mori tad-differimenti saru diversi pagamenti u l-ammont pendent sallum huwa ta' sitt elef, disa' mija u tnejn u sebghin Ewro u tlett centemzi (€6,972.03).[7] Illi jirrizulta wkoll li intlahaq ftehim bejn l-imputat u d-Dipartiment tas-Sigurta Socjali dwar pagamenti.

- Illi kemm il-prosekuzzjoni kif ukoll id-difiza ghamlu rakkomdanzzjoni sabiex din il-Qorti tikkunsidra piena alternattiva billi taghti sentenza sospiza fil-minimu taghha. Filwaqt li din il-Qorti mhix marbuta ma dan is-suggeriment tara li din il-piena hija legalment proponibbli.

- Illi l-artikolu 142(1) tal-Criminal Justice Act 2003 fl-Ingilterra jistabbilixxi hames principji li ghandhom jigu segwiti fl-imposizzjoni tal-piena u

[3] Qorti Kriminali deciza 24 ta' Frar 1997
[4] Qorti tal-Appell Kriminali , [7.7.2002]
[5] Thomson Reuteurs, S-29
[6] Blackstone Press Limited – 2006 edition
[7] Folio 14-15 ta' l-atti processwali

cioe', *(a) the punishment of offenders (b) the reduction of crime (including its reduction by deterrence) (c) the reform and rehabilitation of offenders (d) the protection of the public (e) the making of reparation by offenders to persons affected by their offence.*

- Illi minn dak li rat u ezaminat il-Qorti jirrizulta li din il-Qorti trid tara mhux biss l-aspett riformattiv ta' l-imputata izda trid ssib bilanc bejn il-gravita' tal-kaz u l-harsien u l-interessi tal-vittmi tar-reat u s-socjeta' in generali sabiex tara li dan ir-reat ma jergax jigi kommess kif ukoll taghti l-harsien mehtiega lil pubbliku u dan fid-dawl tac-cirkostanzi ta' kif sehh il-kaz.

- Il-Qorti wara li qieset ic-cirkostanzi tal-kaz u s-sottomissjonijiet tal-partijiet ghalhekk tqis li l-piena karcerarja b'mod effettiv mhux ser ikun l-iktar piena idonea f'dan il-kaz u li piena li hija alternattiva ghall-inkarcerazzjoni irrenda iktar rizultat tenut kont il-fatt li l-Qorti trid hares lejn ir-riforma tal-persuna.

Decide

Ghaldaqstant il-Qorti wara li rat l-artikoli 18, 167, 169, 183, 184, 188(1)(2), 308, 309, 310(1)(a) u 310BA tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta issib lil Rosita Zammit fuq ammissjoni taghha stess, **hatja** ta' l-imputazzjonijiet dedotti kontriha u tikkundannah piena ta' prigunerija ta' tlett (3) snin li bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 28A tal-Kodici Kriminali qed jigu sospizi ghal-zmien erba' snin millum.

Il-Qorti spjegat l-import u l-obbligi naxxenti minn din is-sentenza lill-hatja.

Il-Qorti wara li rat l-artikolu 15A(1) u 532A tal-Kodici Kriminali tordna lill-hatja thallas fi zmien sena wahda millum is-somma ta' sitt elef, disa' mija, tnejn u sebghin Ewro u tlett centezmi (€6,972.03) lid-Dipartiment tas-Sigurta Socjali fiz-zmien massimu skont il-ligi. Dan l-ordni għandu jikkostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

In vista tal-fatt li ma gewx mahtura esperti f'dan il-kaz, din il-Qorti tastjeni milli tieghu konjizzjoni ulterjuri tat-talba tal-prosekuzzjoni skont l-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali.

Il-Qorti tordna li ai termini ta' l-artikolu 392A(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Avukat Generali jinghata access ghal kopja skenjata tal-atti, flimkien ma access ghal kopja skenjata tas-sentenza fi zmien sitt (6) ijiem tax-xoghol.

Moghtija illum nhar it-28 ta' Mejju 2024 fil-Qrati tal-Gustizzja, Valletta

Dr. Nadine Sant Lia

Magistrat

Oriana Deguara

Deputat Registratur